

4. Ustno poročilo finančnega odseka o proračunih bolniškega, blazniškega, porodniškega in najdenškega zaklada za leto 1890., (k prilogi 22.); in o marg. štev. 24., 27., 28., 29. in 31. iz § 7. letnega poročila.

5. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu za leto 1888, (k prilogi 16.).

6. Priloga 37. poročilo finančnega odseka o deželnih ustanovah na deželni vinarski, sadjarski in poljedelski šoli na Grmu, (k prilogi 25.).

7. Priloga 35. poročilo finančnega odseka o deželnem donesku za zgradbo novega šolskega poslopja v Ljubljani, (k prilogi 18.).

V. seja deželnega zbora kranjskega.

Predstoječe točke dnevnega reda rešile so se, razun dveh, brez razprave, razun ene, tudi brez ugovora. Sprejeli so se vsi predlogi odsekov, v katerih imenu so bili predlogi stavljeni.

Obširna je bila razprava o poročilu deželnega odbora glede razširjenja trtne uži na Kranjskem.

Poročevalec bil je poslanec Povše, ki je z veliko spretnostjo in znanjem pojasnil veliki pomen tega vprašanja za našo deželo ter v imenu gospodarskega odseka predlagal nasvet, po katerim se ima iz deželnega zaklada privoliti za borbo zoper trtno uš svoto 1000 gld. in pa 200 gld.

Dalje oglašili so se še kot zastopniki vinarskih okrajev paslanci Pfeifer, Šuklje in Lavrenčič, ki so vsak s svojega stališča osvitavali pomenljivost tega važnega gospodarskega vprašanja.

Po končni besedi poročevalcevi sprejeli so se vsi predlogi upravno-gospodarskega odseka nespremenjeni.

Še bolj živahna postala je razprava pri zadnji točki dnevnega reda glede podpore, ki naj bi dežela dala ljubljanskemu mestu za zgradbo nove ljudske šole. Finančni odsek predlagal je podporo 4000 gld. Zastopnikoma ljubljanskega mesta zdela se je ta svota premala in poslanec Hribar predlagal je po zelo obširnem vtemeljevanji, da naj se ta svota povikša na 6000 gld. Ugovarjal je izrekoma temu da bi se tej podpori prištevalo onih 6000 gld., katere je dežela plačala mestu pri ori priiliki, ko se je licealno poslopje prodalo vladi, ker je bila do tedaj v teh prostorih naseljena brezplačno mestno deška nekdanj normalna šola.

Mestni župan Grasselli pridružil se je temu stališču ter je podperal predlog poslanca Hribarja.

Proti temu predlogu oglasila sta se poslanca baron Apfaltrern in pa Žitnik, končno pa še poročevalec poslanec Šuklje.

Vse nasprotje vrtilo se je krog vprašanja, ali je 4000 gld. smatrati za izdatno podporo ali ne; prav tako vprašanje bilo bi se lahko stavilo tudi, ako bi bilo nasvetovanih 6 ali še več tisoč goldinarjev. Zastopnikom kmetijskih občin in pa velikega posestva zdelo se je

glede na davčno moč ljubljanskega mesta, v katerem samo dve železnični družbi plačujejo blizo 140.000 gld. davka da je podpora 4000 gld. izdatna, in ko je bil končno pri glasovanji predlog Hribarjev odklonjen z veliko večino, sprejel se je predlog finančnega odseka s podporo 4000 gld.

Pri proračunu bolnišničnega zaklada omeniti nam je še hrane za bolnike, katero zapisavajo zdravniki vedno veliko bogateje, kakor se kaže dejanska potreba. Deželni odbor je zato vnovič strogo zaukazal primarjem, da naj ne zapisujejo preobilnih jedi in pri lastni odgovornosti ne več, kakor toliko, da ne znaša v vsakem oddelku po več kot po 28 kr. na osebo in dan.

Tudi poročilo v računskem sklepu Grmske šole za leto 1888. bilo je obširno, zato pa je seja trajala od 1/2 11. do 2. ure popoldne in ostale so od dnevnega reda še tri točke, ki se rešijo v prihodnji seji, ki bo prihodnji petek dne 25. oktobra ob 10. uri zjutraj.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — Deželni zbori zborujejo v rednem tiru primeroma hitro in brez posebnih nasprotij. Mladočehi se skušajo sicer odlikovati z izredno mnogimi predlogi in vprašanji, to da s temi si vendar ne pridobijo večje pomenljivosti, kakor ono vsakdanjih kričačev. Cesarski namestnik grof Tuma odgovoril jim je na interpelacijo glede razpusta akademiškega društva takoj rekoč, da je velika škoda za narod in mladino na vseučiliščih, da se daje zlorabiti političnim strankarjem za podnožji. V drugih deželnih zborih je primeroma še mirneje. Med slovensko stranko v Gorici se nadaljuje oni razdor, ki se je pokazal že pri volitvah, osebne pretenzije posameznih, ki le slabe vso narodno-slovensko stranko. Iz štajarskega deželnega zbora zabiležiti je odlikovanje dr. Fr. Radaj-a, deželnega glavarja namestnika, vođjo slovenskih deželnih poslancev z redom železne krone III. vrste, na vsak način častno pripoznanje vse slovenske stranke na štajarskem. Enako je vesel napredek v Istri v tem, da je za deželnega odbornika izbran šolski nadzornik Spinčič.

— Novoimenovan škof lavantinski dr. Napotnik, ki je bil naslednik dr. Kulavicev v Avgustineji, rojen je dne 20. septembra l. 1850 in se poda danes v Solnograd, kjer je bil imenovan za škofa.

— Prerod mestnega tržaškega zastopa, ob enem deželnega zbora, ima se vršiti dne 4. in 5., 7. in 8., dalje 12. in pa 14. dne novembra, — okolica tržaška pa voli dne 17. novembra. — Zdi se nam, da izid teh volitev ne iznenadi nikogar. Pri izvolitvi pridejo na površje nekatere nova, do sedaj še ne dosti poznane osebe, dejansko pa bode vladala dosedanja predobro znana lahonska stranka. To pa bode menda za vrhovno

vlado povoda za dosti, da na čelo tržaške vlade postavi odločnega, novega moža.

— Plemene bike beljanskega plemena, prodajala bode c. kr. kmetijska družba kranjska dne 28. t. m. ob 10. uri dopoldne v Lescab, v gostilni Wucherer-jevi po javni dražbi sklicaje jih za polovico cene.

— Kazenskemu odseku, ki je v zborovanje sklican v 11. dan novembra na Dunaj, doposlali so spremenjalne predloge člani: dr. Ferjančič, Neuner, grof Pininski, dr. Dostal, dr. Zucker in dr. Kopp.

— Podraga pri Šentvidu v Vipavi dajala je zadnji čas povod k različnim govoricam za to, ker je zahtevala zase lastno duhovnijo; ker se ji to ni dosti hitro privoilo, žugala je, da prestopi k pravoslavni cerkvi in se sedaj pripravlja to žuganje tirati k izvršitvi. Poduka v veronavku in pa v bolj treznem mišljenju, pač potrebujejo taki ljudje morebiti tudi oprostjenja protiverskih agitacij.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Sad zadnjega ministerskega posvetovanja na Dunaji je sedaj znan in se razodeva v Najvišjem cesarskem ročnem pismu z dne 17. oktobra t. l. do ministra cesarske hiše grofa Kalnoky-a, po katerem cesar zaukazuje: „Ker je običajno pri cesarjevih prednikih, po katerem se je vojna države vedno imenovala po naslovu Najvišjega deželnega in vojnega gospoda, se je tudi cesar odločil, zaukazati, da se Njegova vojna, vojna mornarica, njini deli, organi in naprave od sedaj naprej morajo imenovati: „cesarska in kraljeva“.

Ker se to strinja s pravnimi razmerami ustanovljenimi z državno-pravnimi razmerami uravnanimi po zakonih z leta 1867. — Vse to pa brez krhanja enote in celote državne vojne“.

Nekateri listi vedeli so poročati, da so se pri tej priliki razpravljala tudi še druga vprašanja glede vojne, njenih znamenj in zastav, da so se pa tostranski ministri tako odločno protivili vsaki spremembi, da je končno minister Tisza iz dolge trde borbe priboril edino le besedico „in“ k dosedanjemu naslovu vojne, cesarska kraljeva“.

Da bi se glede vojne zastave sedaj kaj premerilo, ni bilo sploh pričakovati po odločni zavrnitvi, katero je cesar izrekel v Monor-u.

Za 11. dan novembra sklican je na Dunaj odsek za posvetovanje novega kazenskega zakona, iz tega sklepali so nekateri listi, da bode zborovanje deželnih zborov sklenjeno pred 11. novembrom, kar pa bi bilo glede kranjskega deželnega zbora o nasprotji z določbo tretjega oddelka § 12. zakona z dne 30. julija 1867 drž. z. št. 104.

Povodom smrti kralja Ludovika Portugalskega napovedano je dvorno žalovanje 20 dni.

Na Dunaji razkazavala se je minuli teden v navzočnosti odličnih oseb: kneginje Meterrich, unanjih diplomatov, ministra Gautsch-a in časnikarjev nova, Edisonovemu fonografu konkurentna iznajdba, ki se imenuje „grafofon“ in enako zvesto kot prva iznajdba sprejema, spravlja in zopet oddaja govore, petje itd. pa brez električne moči.

Pravijo, da se tudi cesarjev najvišji dvorski načelnik zarima za to iznajdbo.

To pripravo pa je iznajdel tudi amerikan, profesor Summer-Tainter.“

Ogerska. — Z Budimpešta brzojavlja se z dne 21. tm. da je čital v klubu liberalne stranke brambovski minister Fejervary svoj odgovor na interpelacijo glede dogodbe z zastavo v Monoru, s tem, da izreka: Opravilnik deželne brambe mora biti v soglasji z onem skupne vojne, ker ta od leta 1881. zaukazuje deset različnih zastav kot znamenja (signal), med temi črno-rumeno, kot znamenje poveljnikovo, so te tudi znamenja honvedske vojne. Nihče ne misli na žaljenje pravic in čutil ogerskega naroda, o čemer se je ravno sedaj vsakdo lahko prepričal.

Zasledovanje, po onem, ki je v Monor-u onečastil črno-rumeno zastavo, ostalo je, kakor se sedaj poroča, brezuspešno.

Nemška. — Cesar odpotoval je s cesarico preko Monze, kjer sta se sošla z laškim kraljem in kraljico, k ženitovanji svoje sestre Sofije s kraljevičem grškim v Atene. Cesarica Friderik, mati nevestina, odpotovala je že popred tje preko Benetek.

Portugalska. — Kralj Ludovik umrl je minulo soboto po dolgi bolezni v starosti 51 let. Prestolanaslednik Karlos prvi, sin umrlega je star 26 let in že par let oženjen s hčerjo grofa Pariškega.

Ruska. — Car je baje pri razgovoru z Bismarkom dopolnil svoječasnno svojo napitnico s tem, da je nameraval napiti knezu črnogorskemu, edinemu svojemu prijatelju „na izhodu.“

Angleška. — Pri zadnjih volitvah zmagovali so liberalni pristaši Gladstonovi, prijatelji sprave med Angleži in Irci, to bode tej stranki povod, da pri jesenskim zasedanji zopet odločnejše postopa v parlamentu. Morebiti da se po novih volitvah posreči, z lepo končati dolgoletno borbo med Angleži in Irci.

Žitna cena

v Ljubljani 16. oktobra 1889.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 66 kr. — banaške 6 gold. 80 kr. — turšice 5 gold. — soršice 5 gld. — 80 kr. — rži 5 gold. — ječmena 4 gold. 33 kr. — ovs 3 gold. — kr. — ajde 5 gold. — kr. — ovs 2 gold. 44 kr. — Krompir 2 gold. 57 kr. 100 kilogramov.